

NACIONĀLĀ TRĪSPUSĒJĀS SADARBĪBAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr.: +371 67082980, fakss: +371 67082964
e-pasts: ntsp@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

Nacionālās Trīspusējās sadarbības padomes 2012.gada 5.septembra ārkārtas sēdes lēmumprojekts

LDDK

LDDK atbalsta virzību uz pilnvērtīgas vidēja termiņa budžeta plānošanas ieviešanu, nosakot skaidri definētus fiskālās politikas mērķus un prioritāros attīstības virzienus. Šis ir svarīgs solis uz rezultātu orientēta budžeta principu īstenošanai, kas ļaus efektīvāk izmantot nodokļu maksātāju līdzekļus.

Vienlaikus LDDK norāda, ka patreizējā stadijā vēl arvien paliek atklāts jautājums par budžeta izdevumu elastīgu vadību, balstoties uz līdzekļu apguves intensitāti un izvirzīto mērķu sasniegšanu.

Uzskatām, ka jāpastāv skaidri definētam mehānismam līdzekļu pārdalei, ja kāda mērķa sasniegšanai viena gada ietvaros izmantots mazāk līdzekļu nekā plānots. Bez tam jāparedz iespējas elastīgai līdzekļu pārdalei starp institūcijām, ja tas nepieciešams viena gada ietvaros, lai sasniegtu definētos vidēja termiņa mērķus.

LDDK uzsver, ka ir būtiski 2013.-2015.gada budžetā parādīt virzību uz pašvaldību ieinteresētību piesaistīt uzņēmējus savās teritorijās, jo pagaidām valdības līmenī nav sperti soļi šajā virzienā.

LBAS

2013. gada Valsts budžeta projekts un budžeta grozījumi 2012. gadam, līdztekus būtiskām lietām, krasi iezīmē valdības politikas neveiksmes un nopietnus darbības trūkumus. Valdība, nepalielinot minimālo mēnešalgu un iesaldējot, pretēji solītajam, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu (45 Ls mēnesī, kas ir vairāk nekā 2x mazāk kā Lietuvā un Igaunijā), tikai 3,4 miljonus latu (aptuveni 1,3 %) no valsts budžeta grozījumu kopējās summas atrada par iespējamu novirzīt atvieglojumam par apgādībā esošu bērnu, bet tikai no 2013. gada 1.jūlija, kas strādājošā cilvēka maciņā dos papildus veselus 2,4 latus mēnesī.

Budžeta jautājumi nav izdiskutēti NTSP apakšpadomēs nozaru ekspertu līmenī, kas liecina par to, ka Ministru kabinets faktiski ir atteicies risināt sabiedrībai

svarīgos demogrāfijas jautājumus un aizvien pieaugošās sociālās nevienlīdzības problēmas.

Valdības izvēle ir izdarīta skaidri: par labu tiem, kas jau šobrīd ir pārtikuši. Tā pēc valdības iecerētajām nodokļu izmaiņām, tie, kas pelna 1000 Ls un 2000 latus mēnesī, atbilstoši iegūs 3,6 un 7,5 reizes vairāk latu nekā minimālās mēnešalgas pelnītājs. Taču šobrīd minimālo algu vai mazāk saņem 27,5% no visiem darbiniekiem, bet algu līdz 300 Ls – 47%! Rezultātā sabiedrībā aizvien straujāk pieaug nevienlīdzība, un tiek veicināta darba spēka emigrācija un ēnu ekonomika. Valdības politikas rezultāts ir vēl regresīvāks iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kaut arī lielākajā daļā Eiropas Savienības valstu, tieši otrādi, jau sen darbojas daudz taisnīgākā progresīvo ienākumu nodokļu sistēma! Bet Latvija diemžēl šobrīd ir tuvu Džini koeficienta (sociālās nevienlīdzības) čempiona godam Eiropas Savienībā.

Finanšu un ekonomiskās krīzes laikā strauji pieauga bezdarbs, ievērojami samazinājās darba samaksa un sociālās garantijas, vienlaikus dramatiski pieaugot nodokļu, nodevu un tarifu slogam. Tāpēc, pat sasniedzot pirmskrīzes darba samaksas līmeni, reālā darba samaksa būtu krietni vien zemāka, tādēļ nav pieļaujama nekāda nodokļu, piemēram, nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN), paaugstināšana.

Tajā pašā laikā no budžeta projekta 2013. gadam skaidri redzams, ka daudzām nozarēm darba samaksai, piemēram, augstākajā izglītībā un zinātnē, nav paredzēts nekāds papildus finansējums.

LBAS aicina NTSP nolemt, ka ar 2013. gada janvāri:

1) minimālā mēneša alga ir 240 Ls, kas atbilst pusei no vidējās darba samaksas valstī;

2) atvieglojumi par apgādībā esošu personu ir 90 Ls;

3) ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais minimums ir vismaz Ls 70;

4) iedzīvotāju pamatdzīves vietā tiek noteikts ar NĪN neapliekamais minimums;

5) atbilstoši valdības Rīcības plānam, finansējumu veselības aprūpei jāpalielina vismaz par 0,25% no IKP, salīdzinot ar 2012. gada finansējumu;

6) atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas un sociālo partneru Sadarbības memorandam (4.07.2012.), pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu darba samaksa par izglītības programmu īstenošanu jānodrošina no valsts budžeta;

attaisnoto izdevumu par medicīniskajiem pakalpojumiem un izglītību līmenis tiek paaugstināts uz 300 latiem.